

Yiqbişin əqənaı

Asvarın anekdotı

Üfüq-S

Bakı, Azərbaycan

www.ufuq.az

Kitabedınbı

Vas deş tyu, zas ixhecen.	8-9
Zer vəhşi həyvan vobna.	10
Hicone ıkkən?	12-13
Ğu xvaabişik`le hicon ivhu?	14-15
Comuş Aslan.	16-17
G`antarağayn əhvalat.	18-19
Q`abaxna yiv.	20
Yugda qet`u.	22
Tut ıkkən.	23
Ts`a dena axuna.	24
Zaqa hammaşe iştah eyxhen.	25
Naş qexhen mihmanar.	26
Yiçoys kalağay q`abilyuvxhanane?	27
Seeşi-geeşi yixheeyir qiyke!	28
Papağ vukkekana taksi.	29
Ts`ebna yamalığ.	31
Hexxavxhana nyak.	32

Cehiz.	33
Xayırıkana darman.	34-35
Sixnariy gek`ana.	36
Şefiy dayiyn polutorka.	37
Əməleyna xəbar.	39
Yighni k`onayqa (avçiyqa) sa tıfang vuxha.	40
Çoc, nya`as ğu geşşi?	41
Sa maşşak`edınbı eyxheyiy.	42
Ğu qik`asda əməle ibi, qik`eyiy.	43

Asvarın anekdotbı

Simet`a, doxture gucun sa`u-qa`u.	48
Lubye vuxhee, xhınyaal t`abalxhee...	49
İni ambareençe şeni ambareeqa...	50-51
Bes nya`as ildəə?	52
Millet nyaqaye əlhəə vod?	53
Simoot`a!	55
Gare, ğu beynevane?	56

Nyaadın vak`le g`acu?	57
Xaa`acad otXHun ilyoğayiyde.	58-59
Vuk`lena sađlıđ.	61
Bend mexhe...	62
Qixhame xabar hivle.	63
Saccu zı sađra axvana.	64
Xalq` mıssıda axvas.	65
Vəşşele xəttə ixhes.	66
Asvarın çekməbi.	67
Əmələyn otXHun.	69
Sayib k`e`elen.	70
Nya`asne ğu davatbı hidya`a?	71
Şavussecar zı aldamiş ha`as əxəs deş.	72-73
Həynəxüb!	74
K`aneqa qimooxhe, zas ts`a qixhas.	75
Asvarın g`ışlıđ.	77
Eyxhe..., Eyxhe...,	78
Bark`vbı yizdi ögiylqayiy dađa`a.	79

Allahcar vas kumag ixhena.	80
Nafas idyatk`in qik`as deş.	81
Neni k`alxozeençen vorna?	82-83
Qibzır vobna.	84-85
Nya`as ğu sadaq`a sa`a?	87
Tayebişin gyotxhuniy.	88-89
Vixhar vodunbine?	90
Əhəə vor g`adarxhun...	91

Qıranın yiqbı!

Vuşdı hiyd ts`eddiyn yiqbişin əqənabişin kitab vodun. Hayni ciba ikara`asdi kitabee şı yiqbişdi zarafatbişin, masxarabişin, yik`el axvasdi ixtiletbişin, anekdotbişin – sa cuva buka əqənabişin sabara numunabı vodunbı hıvu. İni kitabee curayda yiqbişdi molla Nasreddinıs-Asvarısıb ciga hıvu vobna. Kitabıs mang`uni anekdotbişe curayncad lezet vodun hele.

Şı ini kitabıkva şos, yişin gıranın əqənabişin havaskarar, yəq açmışaa`a vobna. Şunad yişda yəq hivohre, yişdi işis işiğ hile: medın, medın, curayn, k`oran əqənabı sa`u, çap he`e.

Şosub yugna yəq vıxhena.

Şamxalov Məhəmmadşarif Nurullahna dix.

Vas deş tyu, zas ixhecen.

Xivni sa ağsaqqale cuna emioğlıy q`i`dmiys davar givk`as qoyt`al. Miç`er çakra emioğlıy araylena. Xaani yessee eyhen:

- Emioğlıy, vəşbı həşdene ha`as, deşxhe qiyğiysne g`aleççes?
- Zas tafavut deşin – eyhen emioğlee.

Mık`ana vaxt vuxhayke, yessee apk`asdimee vəşbı davar givk`asse hiqa ilyoğas va eyhe. Vəşbıd ilyodğu emioğlıy davar givk`as geç`ena məhəlleeqa. Davar gyook`ana. Giyğalna qooşe. Gucun qooşena. Qooşenga g`ekvaykid cigabı ha`anbı, vurud xhulexhed qoxan, davar gyuvaaxanang`a g`a`ahana. Sa cuvabıka.... dexhayn.

Xaani yessiyk`le laşag g`acu kalle gyuvoyxhar axvana. Eyhen:

- Emioğlıy, vas deş tyu, zas ixhecen, nya`asdiy vas vəş hooleni cige. Yicmı ooxhud, emioğlıys vəş gram ç`əvxhayn, demal qixhesdimee.

Menni yəqqə davar givk`as emioğlıy arıng`ə xaani yessee eyhenniy:

- Vəşbı qiyğıys g`aleççes.

Zer vəhşi həyvan vobna.

Yisseyni Suvagile sa zoologiya məəllim ıxha. Sa yiğıl mana maktabeeqa darsıs gecexhena. Cun dars g`attixhanas yits`ıxhab dəq`iq`a avxuyng`a sınıfeeqa əkkəna. İç`umee qəluka uşaxaaşik`le eyhen:

- Uşaxar, g`iyinyke şaqa yik`el aqqe va ok`ne:
- Zer vəhşi həyvan vobna. Uşaxaaşe eyhen:
- Mə`əllim, mana xaana həyvan vobna. Nya`a vəhşiy vuxha?

Mə`əllime cavab qelen:

- Zı darsas zer va eyheni vəhşee geca`u. Mançe şulahinbı xarab ha`u, hiyxür. Qiyğab ok`eeqa ivç`u. Mana qığaaha va zı darsas gecxha.

Hicone ıkkan?

Yisseeni vaxtbişil xivaaşeqa hiç`ookaras pehlivanarniy abaylenbı. Sa yiğıl manbı abiybnı G`alalni xiveeqa. Manbişe inyaxdun şart giyxhen: ye hiç`okaras pehlivan qığehe, yeyid əvaze pıl, k`ınyğa, davarar va medın q`iyatnan karbı hile.

Xiv üvxüna çiçis, vuşune qığahas, vuşu eyxhiyyi. Mı`slyahat vooxhena xivna yöxrak`an G`afur qığahas va. Mang`uka guc vuxhay xivınbişik`le ats`a ıxha. Yöxxeeqa insan arıng`a G`afure yöxxəyni g`ayelqa xıl gixhxhı, mana ilyoozarav`u, qiyğhananniy:

– Hicone ıkkan?

Hiç`ookarasda maydam manzikni yiq`əl, gimnani cigeeni. Man ciga uftan qa`an. Palasbı, gababı gedaççenbı.

Ədatıka ts`ettiyn cuvab mihmanıs helen. Mihman-pehlivane arak`van harakatbı ha`u qixha Gafırısqa atiyq`anna mang`uni q`arq`vuke, q`arq`v ts`its`i`mee, qoxan xuk. Alirkıl meer it`iyq`anna, həşde qoxan mansa xuk. Nubat qaylen G`afırılqa. G`afır oza qixha g`elilqa, sa xıleka pehlivanni vuxhnek avğançe aqqı, mansa xılid həlixun vuxhneqa. İlyort`ul mana vuk`lel ooqa, alik`ara`u, i`xi`na ç`iyeys. Pehlivane hamaacad can hivuyn. Pehlivanni hambazaaşə mana xivni yisseeni nyaq`vbişe k`eyxhı apk`ıniynbı.

Ğu xvaabişik`le hicon ivhu?

Dağıstane sa bak`eeqa k`amissiya üqqə ıxha. Mani bak`ee sa xhuleni milletbişin g`oranaranıy vobunbı. Balkanaaşilin komissiya bakiyni xvaabişin ilyozara`an. Xvaabişe manbı balkanaaşile gebç`es havaysar deş, ooqa k`yoyt`al. İna əhval g`avcumee sa bı`lqadaree t`at`aka xvaabı geta giyğal, meeb xvaabişe xıl ts`its`dyaa`ana. Mansani g`oranaaşed xvaabişik`le cuvabbıd eyhenbı, qəllamişebaxhenbıb, cura`as dəxənbı.

Bak`ee sa yiqiy g`oranarır vornaniy. Mana cigaylecar ığdiykır xvaabişilqa qəllamiş eyxhi giyğal:

– Boziy, ç`əray, micagay ts`its`axhe mıgılelqa, hideera inençe. Xvaabı bı`ttyar alik`arı`ı curedaxhenbı. Hatk`ın mıgılek g`aledak`vanbı.

Mihmanar sufraylqa sabayle. Gafni aree manbişdi sang`ve xvaabi curauyni goranayke qidğın ha`a:

– Gara, zı geer matxha axvu mani işile. Sang`ve xvaabi t`at`aka getu, manissanbişe cuvabbı ivhu, yişobı ha`u, manbı curdeetxhaynbı.

– Bes, hicon ğu ivhu xvaabişik`le, manbı curetxhaynbı?

G`oranee eyhen:

– İnyaa matxyasın hiççud deşin. Zı yiqiy vorna. Xvaabişik`le zı yiqsımna ivhu – eyhen mang`ve.

Xvaak`leyiy vəq`əyk`le itxhınıyle qiyğa yiqsımıle ğayre mebna miz vats`ana deş.

Comuş Aslan.

Ərane comuş Aslan va eyhena sa pehlivan ıxha. Mana cule gucnana t'abala'as xivaşeqa hayk'an, maa otxan-ilyoğa, kef ha'a ıxha. "Comuş Aslan" va mang'uk`le comuş gaçbişike avqu qikkyook`alaa'a, mıgas üvxü alyabat'a vuxhayke eyhe ıxha.

Sa yiğil comuş Aslan gexana Suvagılni xiveeqa. Maa cəmə'ətis əmi'rbı ha'a ıxha: "Ye zaka hiç'okaras pehlivan qale, yeyid zas otxhan-ilyoğan qale va" – eyhi ıxha.

İn extilet bak`ee eyxheni Navruzuk`le g'iyxhen. Mang`ve alyaat`u xholle hənka, yicbıd ufun gyats`au, i`xi` şalanıs aykanna xiveeqa.

Comuş Aslan xivee "Eray" eyheni cige otxhan-ilyoğa gyu`ur ıxha. Sayid mang`uk`le xiveeqa ghalalla nisseyni mırtelbişdi şalayka əlqəna sa adamiy g`ecena.

Əlqəəng`ve şala geeb sibıkba vob alyabt`ı, k`yoyzar car deşor –
t`aq`atıkana insan dişdexan, Comuş Aslan fıkreñçe ayk`an. Sabara
manzilike mang`ve k`ane gyuv`urni insanaaşike qiyghanan:

– Mana əlqəəna vuşune? İnsanaaşeyhen:

– Mana yişdi xivna pehlivan Navruz vorna. Mana bak`ençe ğu arı
g`ayxhxhı, vaka hiç`okaras va qöö vorna.

Comuş Aslanni yik`eeqa gacuynçeyiy, g`ayxhınçe giç` abaççena. Mana
mançe hexvana.

G`antarağayn əhvalat.

Sa suvagılıy çoban icazays xaaqa bak`ençe gyats`ı-gixhxhı qiğeç`ena. Şeyt`ang`aleqa hirxhiling`ə manzilis stolovayni k`ane gexana. Xekkani yivuk balkanıb avt`ul eç`ena stoloveqa. Yugda otxhun-ilyoğan, qexhyana t`aq`a xhinne. Mançer oza qixha açmişav`u balk`an, balkanni vuk`lelqa qalya`an g`antarağa. İt`uma`as yik`elixana`an. G`antarağad guçulqa algeççu gyokana yəqqı`lqa. Çoban culeralqa mə`niybı, yişobı ha`a-ha`a ghalk`inna əlhəə ıxha. Sa vəş m. yəqqı`na apk`ınmee, g`antarağa balkanni vuk`lele qikkexhan. Çobanır cuni seseni uftaniyvalilqa həyran ıxha yiq`əlqa ildyakkı ayk`anna.

Qarı hiyxharna xaaqa. Doqqazılqa qaleççu g`antarağa, əkkəna xaa`qa. Uşaxaaşik`le balkanılın xeybı gişşu, balkan örk`ee`e va eyhen. Uşaxar balkanni havasın g`adaxvananbı. İlyaakanbı: gantarağa doqqazıl qaleççu vod, balkan deşob. Qabı dekkis xabar haa`ana. Dek qiğeç`u illyakkana hək`edad həməxüdüd. G`antarağa g`açumee ina əlirxhı`nna?

G`antarağa qakkidxhu balkan avxu vob yəqqə. Çoban tesserxha siyk`alna yiq`əlqa. Balkanıb xevaka siviyyk`alna bak`eeqa. Bak`eni çobanaaşik`le balkan yessi dena , tekba əq`ənançe qöö g`avcuna. İnbişis yessi qıdyarıme g`anmişxhayn. Yessee nyamı otxhun-ilyodğuyule qiyğa, balkan yik`elivxanaa`ana. Mana çilebavqa aaxvana. Balkanıka çobanıle hexxaba oxhub ək`el.

Q`abaxna yiv.

Sa mıslağalıy ats`asmee q`abax opxhuniyle qiyğa fıkıreqa ayk`anna:

– Zak`le hale q`abaxna yiv g`avcu deş, nyaxürna insaniy zı?

Haynimeni xəbni q`abaxna yivib xəbna vixhes vukkan –ina fıkırrašmişxhena. Ərəneqa hark`ining`a illyakkasda, mana yiv nimenayiy.

Mıslağalıy Ərəneqa haykan. Muxəxni xiveeqa hiyxharna. Maa`ab sa axtına yiv g`oocena. Yivuk avur gyu`urni adamiyke qiyghanan:

– Gare, yiqiy, hayna yiv nişına yivne vobna?

– Muxəxəle eyhen:

– Hayna yiv xekkana yiv vobna. İnyaa mıslağalıy meer fıkırrašmişxhes gexhana:

– Xurni xekkaaşda yiv haynimee axtıba, xəppanang`a, q`abaxna yiv nimenacab dyooxhiyiy?

Yugda qet`u.

Osbişdi imaciys ç`alagaqa adamer havayk`an. İnı yak`vbişikva çaraka ha`a vuxha. Şamsiddinni g`aşis os qiyxharan. Emioğlee eyhen:

– Hinna ilyakkas, geed yugda vod qet`u! Çista, yugda qet`u!

Şamiys ini cuvabbişike qəl vuxha. Mana ç`iyes yak`vud i`xı, qiğeç`u ayk`anna. Emioğlee eyhen:

– Mana g`ammış dexhana. Ules qitxhırxhee hiconiy ha`as?

Tut ikkan.

Sa mıslağaliyni yik`el tut exhan. Tut hitxırna vaxt vuxha. Mang`ve xuk`ariyıd alyat`u, Galaqa tut oxhanas hayk`anna. Dindiyn gadig alyavhu, qarı hiyxharna Cimcimaxni xivni g`oruxbişisqa. Maa yəqqə sa dena tutuna iveekana. Alyabt`ı mançis uf üvxü, ooxhanna. Gırgınçin dad sa vodun va ivhu, mıslağaliy əvqi`na Mıslağqa siyk`alna.

Ts`a dena axuna.

Səli`x dayiy ərəq`əşdi bağee ucağni g`ırağıl qəluka gyu`urniy vorna.
Mang`ve k`anençe əlgəni adameşk`le eyhen:

- Paprıs qaqqas ispişka hivleene ? İspişk`ayn çoppar k`il vodunbı qetxha. Yi`q`i`hıle qiyğa paprıs ts`its`au deşodun.
- Ay Səli`x, ucağee nya`a gyoxhxhan hidya`a?

Səli`x tesserexhena. Culqa qarıng`a eyhen:

- Ək`eleqacad qadı deşdiy.

Zaqa hammaşe iştah eyxhen.

Sumax sa`asdimee xivın cəmə`ət əq`ənaqaniy hayk`anan. Sa yiğıl sumax sa`anbişika Başir dayiyir hayk`anna. Zarnayn dolama q`öni sə`əte alğavhuyle qiyğa, dolamayni q`oma manzilisniy giviy`aranbı. Nafasbı alyaat`uyle qiyğa Başir dayee qiyghanan:

- Sumax nişisdimeen sa`an? Nişisın lezimda?
- Xoragılqa k`ya`an, iştah ixhece va – eyhen sang`ve.
- Zaqa iştah hammaşecad yugda ixha va uvhu – Başir dayiy yiq`əlqa siyk`alna.

Naş qexhen mihmanar.

Q`öyre hambazar- g`umuxbı Müxəxqə vüqqə vuxha. Miç`ax qıxhayng`ə manbı Halasq`arni ögeeqa hiviyxharanbı. Damake ilğevç`esdi tambaliyvalin manbişe Halasq`ar sanğuni mihmanısnee aaxvas mısləhət haa`ana.

Gecda ıxhayke inbişis xaana yessi suğots`a`as diykanna. Mıghırılalla hambazar çardaxılqa g`alyapk`as ilqebaç`enbı.

Hambazaaşik`le çardaxılın buzaykan kupbı g`ecenbı. Naps hivaaces dyəxı` yugda ilyoğan. P`yanepxha, giviyğalanbı tapancebişeence ayhi. Sesbişılqa xiv suğootsaa`ana. Xaana yessi yəh hau çardaxılqa hoyzarna. Mana yissena mihman g`acu tesserexhena. Mihmanee qiyghanan:

– Mihman, ehele zak`le, Müxəxna xiv Halasq`arni neni xoşşene vobna gıvxhu?

Yiçoys kalağay q`abilyuvxhanane?

Sovetni devrıl Həsən dayiyna yəq Şekeeqa gyooxhana. İng`us kalağay massa hoolena alverçiy aldamiş ha`as ıkkıykın:

– Çoc, zı Acnavurule qöona coban vorna. Oğa pıl deşin. Ğu zasqa həşde kalağay hivle vukkes, pıl zı yiq`əlqa sak`ı qööng`ə qalesın. Amma kalağay q`abil devxhee, saak`alaa`asda haa... Alverçee hiccud ittevhu kalağay hipk`ır, Həsən dayiyni xıleqa qoolena.

İni savdayle yits`ille sen ılgeç`en. Sa yiğıl meeb Həsən dayiyna yəq hambazıka Şekeeqa gyooxhana. Sayangara sang`ve Həsən dayiy guçuke aqqı əqəna ha`a eyhen:

– Çociy, yiçoys kalağay q`abilyuvxhanane?

Seeşi-geeşi yixheeyir qiyke!

Q`əs qiyxhana içiyney adamiys qiykeeka. Mana şenkiyni ədatıka balkanlı duvağık avğa geşiyiy. İzdağna cilavdar zarafatbı ha`ana saniy vorna. İni yəqqer mana cuni zarafatıke axva deş:

– Hayna içiy geer vor geeşi, hayeesre hayni senır eexvecen, qiyğa qiykes – eyhen mang`vee. Tesseriyxhani izdağee duvağık avğançe eyhen:

– Geeşi-geeşi yixheeyir qiyke!

Papağ vukkekana taksi.

Həmi`d otxhan-ilyoğana adamiyniy vorna. Gellesır mana şahareençe taksi aqqınıy qaraylena. İni elisid mang`ve şaharee yugda otxhun-ilyoğan. Xaaqa qales ıkkang`ə cuk`le ats`an taksi tabal ha`an, gidexhan, medın taksi ilyozara`an. Həmi`d takseeqa gyuarasse şensa, cuk`le ats`an taksi qadı ilyozaran. Həmi`d neng`veyiy qiqqes va taksistaaşını arayl döv`iy giviyğal.

Zalalla qumodayin:

– Vuşdi sang`ve zı qikkees, sang`veeyib yizda papağ – eyhen Həmi`de taksistaaşik`le. Həməxüd, Həmi`dika sana-sançını qehna şahareençe xiveeqa q`ölle taksi qadaylen.

Ts`ebna yamalığ.

Əhməd didəe bada g`ariysqa yamalığ üvxəs qoolena. Miç`eb ts`ebna bada alyaa`as vukkanang`a g`ecen: sa xılıyn sura deşod, g`ariys adamiyni badays ts`ebna yamalığ givxhas vukkuykın.

Hexxavxhana nyak.

Şamsiyyat adee g`onşubişis zigaarayiy haa`a:

– Yişdi zerake ca damce niknena vooxhi. Manab gyaazı qööng`a g`el açatxır qikkyork`ulna, bıkırnı vedreena nyak ç`iyelqa eheevkuna.

Cehiz.

Sa xiveeqa g`alayçiy araylena. Mana sa xaa işlemişexheng`a xaani yessiyk`le g`ecen cuni g`aree g`alayçıyni k`ıreeqa hicomı yavaşda eyhi vod. G`ariy ark`ıning`a xaani yessee g`alayçıyke qiyghanan:

– Yizdi g`aree vak`le hicoyiy eyhe?

Yiğni g`aree zas hexxana sa əbbasiy hivu uvhuyn: hayni camıs yugda g`alay i`xə va – cavab sak`ala`an g`alayçe. Xaani yessee eyhen:

– Ma hayna əbbəsiyib zake, camıs üm at`ivq`anee`e. Hayin g`ab xhunaşşe cehizıka qadıyn saccu g`ab vodun.

Xaaqa xhyan gyats`u qööng`ə, g`ariyk`le akkal oo cam gyuvapxın g`oocena. Tesseriyxha q`əsing`ulqa ileekana:

– Adamiy, hayin hico eyhenne vodun?

– Simeet`a! Havasre mana cam zı əkkəng`ar, qı`ğəng`ar yizdi vuk`lek qivxhrecen.

Xayırıkana darman.

Adamiy xaaqa ilyodğu qarayleng`a “mana zəhər ilmoğa va vak`le zı xhulen ehəs” – xhunaşşee yişobınıy ha`anbı. Sa yiğıl mana naçax hey`ı tyuleeqa geexhana. – Xhunaşşe, zı Şüəysqa darmanni qehna üqqə vorna. Zak`le mang`ve ok`bişike yugun darmanbı ha`anbı va g`ayxhı – eyhen adamee.

Mang`ve dukanençe sa şuşe ittuni çaxırına alivşu, oodun kağız qıt`axhxhı, but`ulk`ayn g`apağıd g`ayşu cigeeqa kağızna kap k`ebç`ı xaaqa qaraylena.

– Xhunaşşe, Şüee vəxee ini darmanıke q`öble stakan ilyooğe va uvhu. Uvhuyn pisba vixhes deş, ala-ulayke vobna hazirav`u. Xhunaşşee q`öp`esda stakan ilyobğumee yiq`i`hiyna tyuleeqa qikkeek`alna. Bık`ırni sut`k`ana nik`ee yeexhena.

Cilqa qarıng`a eyhen:

– Allaha Şüəys i`mır hivlena. Geeb yugna darmaniy hazırav`u. Adamiy uftan qexhi eyhen:

– Ay zalımna yiş, zı hamançillallade mana zəhər ilyooğa!

Sixnariy gek`ana.

Huvaytanna, mitsıkana, şaqqayka gyoğiy gyoğana xəmnıy vobna. Karım dayiyk`le conı g`uleni ögeençe g`adarxhun ilğeç`una sa insan g`ecena. Ək`eleeqa sixnariy ıxhay qaraylı. Mana xıleqa t`at`a alyaat`u məhəlleeqa qiğeç`ena. Ts`ayılpanni işıgee ing`uk`le hexvan sa miç`axın kar g`eci. Qıxha k`aneqa mançis xhulellexhed t`at`a ı`xı`yxən. Har yəqqee t`at`a ı`xı`mee miç`axın kar sa suralqa g`oyk`alan. “Sixnariy” gik`uyle qiyğa Karım dayiy ilyoyzarna. Miç`er hark`ın illyakkıng`ə, ing`uk`le zont`ik` g`ecen. Man ayvanençe mitsın ıkkı ıxha.

Şefiy dayiyn polutorka.

Xiveeqa ts`etta polutorka maşın adaylen. Xivee hale maşın g`acuna ıxha deş. K`alxozna şofer Şefiy icazays q`oni yiiğıs xaa`qa qarı ıxha. Mang`ve maşın gima ilyozara`an. Maşınıni hiqiyalla ç`ek`ınbıb, xurunbıb sabaylenbı. Manbişe curba-cur qidğınbı heli. Sang`ve qiyghanan:

– Şefiy dayiy, maşın nişikan işlemişexhi?

– Ok`aka. Ok` g`abt`ına, “Alibni” ubeeqar, şahareeqar əəs əxəs deş. Hidoora harıng`ve sa şala ok`ana able, şunab gyaa`asınbı, iviykaraa`asınbı. Uşaxaaşe hapk`ın şalabı adaylenbı. Manbişe qiyghanan:

– Şefiy dayiy, ok` nyaqan k`yaa`as?

– K`uzeeqa k`ee`e – eyhen mang`ve. Şefiys k`uzayle hexxana ok` vooxhena. Mang`ve uşaxar gyav`u xivni “Alibni” ubeeqa maşın he`ekkan.

Geer raziyra Şefiy xaaqa eç`ena. Ok`bı gyoxasse Şefee ok` saa`a girğıl.

Əmələyna xəbar.

Xiveeqa ts`eppa sang`ve alivşu əmələ abaylena. Mani xiveeni sa mə`əllimee əmələys əmələ alivşungun do giyxhen.

Ats`axhen yessiyk`le culqa şavayiy do gixhxhı. Mana sa yiğıl əmələyka osbişilqa hayk`anna. Sak`ı qöng`a ilyakkana do gixhxhing`ve yiq`əl k`artıf vod haqqa. Örxəs dəxi` əmələyni yessee mə`əllimık`le eyhen:

– Zı bağış he`e. Həşde əmələ ğuyee, deşxhee ziyee.

Yighni k`onayqa (avçiyqa) sa tifang vuxha.

Exal k`onaqa vüqqəs mek`unbişe mi`sləhət haa`ana. Haziriyvalla g`oocena. Süpıs yəqqı`lqa qiğeebaç`enbı. Süp Goşel aaqan. Nekki yiq`əling`ve cule ögiylnang`ule qiyghanan:

- Nyavxha yiğna tifang?
- Zaqa tifang vuxhacab deş – cavab qelen mang`ve.
- Bes, yiğ`na tifang nyavxha? – qiyghanan ögiylnang`ve.

Yızda tifang mering`usnee vobna – cavab qelen mang`ve.

İnəxüb inbişe sana-sang`uke qiyghanan. İlyaakanbı harıng`uni xıle sa paye vob. Yighni adamiyni tekba sanguka tifang vob.

Çoc, nya`as ğu geşşi?

Əcayib xalee uşaxaaşis vaç`e qotxhur ıxha. Mık`a qixhes idyorxhıl xərnı çocce Mirzee sa k`uk` hissyaxani vaç`eyn ghaleqa abaççena. Ghal gyotxhuneed, öörəxəna. Vaç`e höğən. Xərnı çocuqa ilyakkı k`inni çoce, İdriseyid sa k`uk`eedın oyxhanan. Mang`ve ghalbı gyotxhuneyid, sescad qığdyayhan, öörəxəna. Amma ulebbişeençe nyağbı əlhəə giyğalanbı. Mirzayk`le man gacu İdrisıke qiyghanan:

– Çocuk, nya`as ğu geşşi?

K`inni çocce cavab qelen:

– Ğumeena çoc qik`ung`ar gideşşuna. Mısane bes, geşşes.

Sa maşşak`edınbı eyxheyiy.

Sa vaxtal Suvagılını xivına xərna Hacı` Əbdı`ləziz yuzbaşıy ıxha. Mang`uni duxbişdi sang`un do Əhməd, ədğun Maşşak` ıxha. İnsanar matsxaraa`ana kar ıxha. Yarax Məhərrəm va suvagiliy g`onşu Q`asni xiveeqa davatbişeeqa hark`ın qöö ıxha. Əhməde eyhen:

- Hicone, Məhərrəm, Q`aslıbişdi davatbişe yarax geediy? Məhərrəmee eyhen:
- Əhməd, vallah k`ılda deşiy, sau-qauye sa maşşak`edınbı eyxheyiy.

Ğu qik`asda əməle ibi, qik`eyiy.

Suvagılıy Let`if yuzbaşiy Ərənençe qöö Muxəxxənçe əlgəng`ə g`iyxhen cuna muxəxəliy mihman Damada qik`u va.

Balkan Damadayni akkalqa ha`avku, balkanlıer gideç`u, düəb hidyovu axtını seseka eyhen:

– Ay gidi Damada, “Ğu qik`asdi əməle ibi, qik`eyiy, ğu qik`asdi ç`ux Cebiy qik`eyiy va” uvhu, qiğeç`u aykanna.

Asvarın anekdotu

Asvarın anekdotı.

Asvarni hək`ee. (1910 - 1983)

Asvar rəhmətəeqa ark`inin xilice senbı vodonbı. Amma mang`uni hək`eena gaf, ixtilet, mang`un əqəna, mang`un anekdotbı, xalq`ni mizel, yik`el vodonbı. Şinad yiqbişdi yumore Asvarın anekdotbı curayd heli.

Asvar 1910-esdi sen Azərbaycan, Zakatala rayonni G`alalni xivee yedike ıxha. Mana yiqbişda “Molla Nasraddin” vor va ehes eyxhi.

Asvar dincina, g`üvanana, rəhi`mnana insan ıxha. Qidghınni, hivoyni sualbişis cit`ada, qotkuda, ək`elika, əqənaykaniy cavab qelen. Mang`un anekdotbı Azərbaycaneyid, Dağıstaneyid ats`a vodunbı. Şi umud haa`ana hale g`iyniyle şaqa yiqbişe Asvarın anekdotbı sa`asınbı va mançin hı`sab geed hexxada ixhesın.

Simet`a, doxture gucun sa`u-qa`u.

Asvar maşinni yəqqı'l Acnavurulqa əlhəəni vəq`əbişdi syuriyka ıxha. Yəqqə Asvarıs yavaşda, k`ılda sa maşın qiyxharan. Asvar ç`iyelqa hiğərkił harayka geşşi giyğalna. Şofyoruk`le ina inyaxür g`acumee, q`ərqi`niyke ek`ra k`aneni bolnits`eeqa hixhara`ana. Doxture ç`ıring`uke qidghın ha`an:

– Hicon vak ıxha?

Asvare sark`ıl eyhen:

– Hamana şofer g`ayikke, zı vas qiyğa qodkuynbı ha`as. İcaazays əəs ikkan, amma brigadire g`ekka deş. Mançılallad zı həynəxüd ha`a....

Asvare doxturuke xahiş ha`an vuc sa ülcümna bolnits`ee huvacecen.

Asvarna xıdıł Zaman dayisiylqa alcaxvxvas bolnits`eeqa hayk`anna. Salam hivles va xıdıle dayiyiysqa xıl hodkumee Asvare qəlıka, axtini sesekva eyhen:

– Simet`a, doxture geed dağamda hitxüriyn bark`vbı pintsetka sa`u-qa`u.

Lubye vuxhee, xhınyaal t`abalxhee...

Asvari y Nuray it`umun hambazar vuxha. Sa yiğıl Asvarni yik`eençe plavniy əlgəə. Mana idyöörxhül haykanna Nuraysqa.

– Hambaz, g`iyqa şasqa ayre. Birinziy lubye vuxhee, xhınyaal t`abalxhee, plav hav`u, yedike ıxhayn yiğ alğahas.

Nuree eyhen:

– Asvar, vaqa plav qooxharasda k`umk`umxheeb vobnane?

Asvare sak`ı eyhen:

– Yizda gıranna hambaz. Haleki zaqa k`umk`umub deşda. Gare, manke k`umk`umxheeyib vake vuxhecen, hicon ixhes.

Nuray ek`ra sak`ı eyhen:

– Zaqab k`umk`um vuxhanaxhiy, plav xaacab haa`ayiy, sayir zəhmət hav`u nişisdiy şung`ə üqqə.

İni ambareençe şeni ambareeqa...

Asvar Acnavurul g`arğıdaliyni ambarna g`aravulniy. Mani vaxtal kolxozna sadrı Mina Nezirovaniy vorna. Mina baciyk`le Asvare ambareençe sixbı ha`a ıxhay gayxhıniy vodun. Sa xəmdə Mina baciy Acnavurulnang`ə Asvar gozet ha`ana, hicoyiy ha`ava. Asvare q`ərən xurcunbı balkanıqqa ayt`ıl g`arğıdaliyni ambarısqa qaraylena. Yava-yavaşda manbı gyats`a`a giyğalna.

Mina bacee xilici tamaşe hav`uyle qiyğa Asvarık`le yavaşda eyhen:

– Asvar, hicone ğu ha`a? İn hicone, nyaqane g`arġıdaliy haaqqa?

Asvare həlcab badal hidyav`u cavab qelen:

– Zı g`arġıdaliy ini ambareençe şeni ambareeqa, qiyğab şeni ambareençe ini ambareeqa haaqqa vobna. Mang`uni kalmabişile məhətdal yixhani Mina bacee eyhen:

– Ay gıranna Asvar, sa manzılınacar ilmoyzar, zaraba-zaraba haaqqe.

Bes nya`as ildəə?

Asvarıqa xaybişeeqa gafıs hayk`anan vardiş ıxha. Q`i dimni mık`ani sa yiğıl mang`ve sa xhılı osbişin alyat`u hayk`anna mihmanna. Hark`ınni xaani yessee osbı g`acu Asvarıke qiyghanan:

– Asvar, osbı nişisın adı?

Asvare eyhen:

– Gyoxhxhanas. Zı adıyn osbı gyotxhun g`at`umee əsda. Mang`ve sassanna osbı ucağee gyoxhxhana`anbı. Osbı gyotxhun bıkırxhamee xaani yesse eyhen:

– Asvar, osbı gyotxhun g`at`uynbı. Bes nya`as ildəə?

Asvare hiççud dexhayn xhinne cavab qelen:

– Yizdi osbişin ts`a hala ucağee meed vodun.

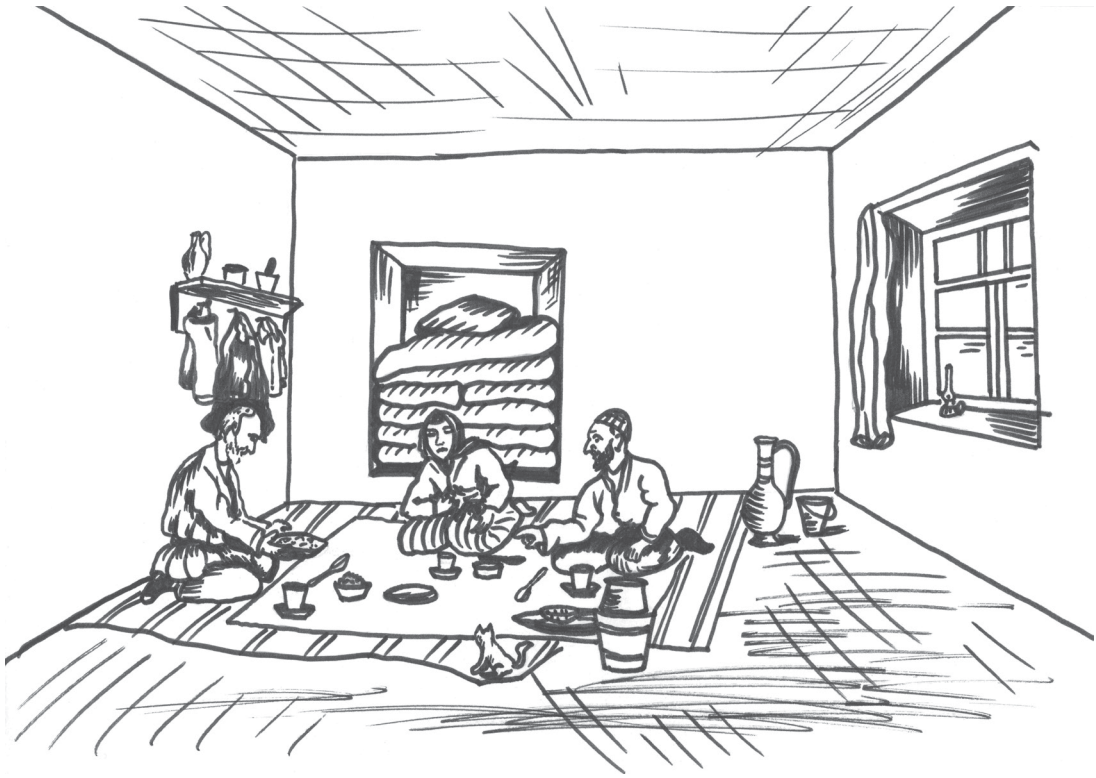
Millet nyaqaye əlhəə vod?

Asvarna ats`alna k`oralla vats`avxhesdimee mang`us ek`da-ek`da sualbıyixhi heli. Sang`ve Asvarıke qidghın ha`u:

– Asvar, hayin millet nyaqaye əlhəə vod?

Asvare inyaxüd cavab qıvu:

– Yızda dek nyaqayiy hammaşıys ark`ın, manıd maqa əlhəə vod?

Simoot`a!

Sanbişe Asvar mihmanna qoyt`alna. Sufra geççu Asvar q`oma gyuara`ana, k`anebıb xaabıynbı giviy`aranbı.

Asvarıs syurhüller qoyxhar ıxha. Sufraylqa sa langariy syurhülleşin qadaylen. Asvarık`le g`ecen gırgına xıle k`uk`ukva langariylqa vor horakke, manke mang`ve zarada langariy cusqa ts`its`au eyhen:

– Şu inyabınbı vobunbı, nyaqacabıb əlhəə deş, syurhüllerıd yiğıs oyxhananbı. İna yızda pay vobna, simoot`a!

Gare, ğu beynevane?

Asvar sa yiğil vuk`ul qaa`asva dellyakısqa eç`ena. Xilici tamaşe hav`uyle qiyğa dellyakık`le eyhen:

– Gare çociy, ğu xulesne vuk`ul qaa`a?

Dellyake Asvar sinemiş hauynimee eyhen:

– Q`öni mantas qaa`a.

Asvarık`le man g`ayxımee, giyğalna aldayxhvan:

– Gare, ğu beynevane? Suvagılbişe sayangana g`onna g`arg g`ani k`apk`as qooşar, ğumee yizda xudmeegana vuk`ul q`öni mantas qaa`asva ilyorzul.

Nyaadın vak`le g`acu?

Sa yiğil Asvar sanbişang`a mihmanna hayk`anna. Xaani yessee Asvar g`acumee, aqa qoyt`alna. Asvarni ögeeqa çey, otxhuniy giyxhen. Qiyğa xaani içeşdi səng`e Asvarıke qidghın ha`a:

– Asvar, hicone yiğni q`oç`ee vodun? Hilele sik`ilin q`ənfıtı, k`aletı.

Asvar sak`ı içeşdi dekkikle eyhen:

– Gare, hicone, yiğın yişba vuk`lele xarappane vobunı?

Nyaadın vak`le g`acu, sa`ang`uke kar hiqqıy.

Xaa`acad otxhun ilyoğaiyyde.

Sa yəqqee Asvar şahareeqa hayk`anna. Cibeeb saccu sa manat pılna vuxha. Restoranni k`anençe əlgəng`ə Asvar xoragbişdi evayn bəçərə`ana. Restoraneeqa eç`ena. Ofitsantaaşe mana yugra g`arşilamişa`ana. Manbişdi sang`ve eyhen:

– Asvar, yiğni yik`es hicoyiy ıkkən, ehe, qalesın.

Asvare eyhen:

– Haleki sa yugna yıq` qavale!

Yıq` opxhun, biğaaşilin xhınal mətta`u, q`obleb şişna kabab qavalyaa`ana. Kar otxhan-otxhan, aree Asvare ofitsantaaşikad zarafatbıyyi ha`a. Asvare xoragıl ooqa sa çeynik` çeyib ilyobğü, oza qıxha əlhəəng`ə, ofitsante Asvar ilyozarau, eyhen:

– Ay Asvar, otxhun-ilyodğunçin pıl qidyovu, nyaqane əlhəə?

Asvar sabirelecar idyaxu, cavab qelen:

– Vake pir qivxhena, zaqa pıl ıxhaynxhi, g`elbişik g`abarbı hau haynyaqa nişisniyde arı. Xaa`acad otxhun-ilyoğayiyde!

Vuk`lena sađlıđ.

Asvarna xvaa `ırbaniy, kar otxhan deđdiy. Sa yiđil mana qook`ana.
Asvarıka řavukayiy zarafatbı vod, manbı xvaani vuk`leni sađlıđıs
abaylenbı.

Asvare manbiřik`le eyhen:

– řu sađba vuxhenbı, abıyn g`elbı idyoyzaranbı.

Amma yizdi xvaaqa řuna xhinnen guharbı, hambazar vuxhay zak`le
həřdilqamee ats`a deđdiy.

Bend mexhe...

Asvarıq sa delesna doxtur hambazniy vorna. Sa yığıl mang`ve Asvar mihmanna qoyt`alna. Manbı otxhan-ilyoğani vaxtal doxturna xhunaşşe qalıka adamiylqa siyk`alna:

– Sa Asvarıkanıy ilyoğas axu. Nəxürnar hambazıy cuqa vor.

Asvare doxturuke qidghın ha`an:

– Doxtur, haşune hayna xhunaşşe?

Doxture cavab qelen:

– Gare, Asvar, bend mexhe, g`onşuvalee yeexhena sa beynyava vorna.

Asvar sa xhunaşşeyqa, sa doxturuqa ilyakkı eyhen:

– Doxtur, ğu ats`alnana, hi`rmətnana adamiy vorna. Bes nişısne beynyava xaaqa hayeesar?

Qixhame xabar hivle.

Sotsialist Emekna gəhrəman Mina Nezirovaykad Asvarıka zarafatbı ıxhaynbı. Mina Nezirova Asvarni xatrek qeet`ana deşdiy. Ciga gitxhung`ə xilib avqaaqananiy.

Sa yəqqee Asvare Mina baciye qidghın ha`a:

– Ay Mina baci, ğu ək`elkana ,bacarıxnana insan vorna. Ehele zak`le, hayin dyunye nenkene qixhes? Qixhame zas xabar hivle, zınar sa insan xhinne yeşemişxes.

Saccu zı sağra axvana.

Sa davatbişee loteşe Asvarıs ittuni çeyilqa ərəq`iy alikkı ilyoğa`an.
Q`öd`esdi sağlığe manbişdi sang`ve Asvarık`le eyhen:

– Asvar, ğunab sa sağlığ eyhe?

Asvare stakan xıleqa alebt`ı eyhen:

– Şu gırğıba habt`anbı, sacco zı sağra axvana.

Xalq` missıda axvas.

Asvarni xiveençe sang`ve Asvar miç`edni otXHuniys xaaqa qoyt`alna.
Oxhanas xhoble q`uq` qooxharna. Q`uq`ar qotxhurme, xaani yessee
xheyible q`uq` cus, q`öbleb Asvarni ögeeqa giviyxhena.

Asvarik`le in harakat g`acumee, sak`ı eyhen:

- Gare, vake kolxozna sadrı ıxhee, xalq` missıda axvas.

Vəşşele xəttə ixhes.

Sang`ve Asvarıke qidghın ha`an:

– Asvar, vaqa xhulle senne vodun?

Asvar geer fıkrıramışxhayle qiyğa cavab qelen:

– Agar zalqa qadıyn yiğbı hi`sab ha`ee, vəşşəle xəttə ixhes.

Asvarın çekməbi.

G'alalni xivee davatbınıy ixhes. Asvare davatbişe uftanna mık` ha'asdimee ts'edın çekməbi iləşşenbi. Xəmdə çekməbi yugda ərdıka qadğu, Asvar g'ilexhana. Miç`ed xənni havasıka Asvarıs çekməbi alya`as ıkkang`e, ing`uk`le hicon g`ecen: çekməbişin sacco buğazbı vod axu, aq`vabı məttıda q`öybişe otxhun vod. İdyavxu çaraa, Asvar davatbişeeqa qits`ırrni çarıxbişee hayk`anna. Çarıxbı qits`ırrva Asvarıka mık` haa`as sacar içiy qiğdeç`ena. Asvarın kef ayk`anan, alyat`u mik`rofon giyğalna məniy haa`a:

Asvare cı`xər otxhun,

Geed otxhun, yik`ıd gyotxhun,

Çekməbınıy alışsu,

Xəmdə q`övaəşe otxhun.

Asvar G'alalıy ıxha,

Nyasniyxan baxt devxha?

Çekməbi vodunbınıy,

Q`övaəşis q`ismat ıxha.

Əmələyn otxhun.

Sa yiğil Asvariy Nuray yiveyk avub gaf haa`a giv`ur vuxha. Orzulyke Asvar sik`inni vaxtale nik`eeqa ayk`anna. Cun bəlbıyken şlyapad mıglek, ok`al ooadniy vodun.

Asvar oza qixhang`ə, mıglekin şlyapa cigayl g`idecen.

Asvarık`le hambaze cuka zarafatniyxhan ha`an ats`axha. Hiccud itteyhen. Oza qixha əlhəəng`ə, hambaz Asvarılqa siyk`alna:

- Asvar, vuk`lel şlyapa deşod, nyaqane ha`u?
- Asvar inyaqa-şaqqa ilyakkı, eyhen:
- Əmələyn otxhun ixhes, nya`as va uvhee, şlyapa parçeyn deşdiy vodun.

Sayib k`e`elen.

Asvar sa yiğil xaaqa piyanra qaraylena. Xhunaşeyk`le Asvar xvaani g`ekvee g`acumee mang`uk`le ghaleqa qadınbı uvhu, yugra iliyxəna. Mana yugra getuyle qiyğa xhunaşşee qəlıka eyhen:

– Meed ilyoghasınne, sayid ilyoghasınne?

Asvar culqa qarımə cavab qelen:

– Sayib k`e`elen!

Nya`asne ğu davatbı hidya`a?

Asvar dincina insan ıxhayke, mang`uni vuk`lelqa yedaarıb sabaylenbınıy. Sa yiğıl yedaaşe Asvarıke qidghın ha`an:

- Asvar çociy, nya`asne ğu davatbı hidya`a? Asvare dincida cavab qelen:
- Zaquad davatbı ha`asdimee xhebillle kamın kar vodun. Manbı ıxhayle qiyğa zı davatbı ha`asınbı. Yedaaşe zarada-zarada qiyghanan:
- Asvar çociy, ehele şak`le, hicone kamda?

Asvare meed dincida cavab qelen:

- Zaqa sa xav deş, sa pıl deş, sayir yikkanna içiy deş. Haman xhebillle kar ıxhamee, davatbı ha`asınbı.

Şavussecar zı aldamiş ha`as əxəs deş.

Bazaree it`umun hi`ccətiy əlhəə. Adameeşda sa ögunmişexhiyiy:

– Zı şavussecar aldamiş ha`as əxəs deş.

Asvarık`le ina gaf g`avxhu qıxha manbişdi k`aneqa eyhen:

– Zasse əxəsda.

– De`eş, əxəs deş – eyhen hi`ccət ha`ang`ve.

Asvar oza qıxha g`elilqa, eyhen:

– Sabırıkə ixhe, zaqa sik`inna iş vobna, sa manzilna örxə, həşde qööna, İlekke nyaxüriy zı ğu aldamiş`as. Manıd uvhu Asvar mançe əq`əna qexhena. Xilice vaxt avayk`anna. Asvar qöö həsiləxhe deş ıxha. Gabt`ı çaraa adameeşdi sang`ve hi`ccət ha`ang`uke qiyghanan:

– Nyaxha, bes Asvar? Nya`a qidyöo?

– Hasre qoracen, bes nyaxüriy zı vuc aldamiş ha`as, meed eyhen hi`ccətkaree.

Ğu hale geed gozet ha`as – eyhen hiqiyalla sabıne adameeşe:

– A budala, Asvare ğu q`omançecar aldamiş ha`u ark`ın. Gozet he`e qalyasda. Nyaqa qayliyy.

Həynəxüb!

Asvarna eskerna vaxt qabı hiviyxarna. Mana doxturaaşdi k`omissiyeeqa qoyt`alna. Doxturaaşik`le Asvarni sađni xılenu xəbna t`ub sabçı g`oocena. İnbişe mang`uke qiyghanan tıfang aahas vəxəsdane va?

Asvare cavab qelen:

– Nyaxübne aahas, t`ub g`ooci dişee.

Doxturaaşe sayangada qiyghanan:

– Asvar, mana t`ub ögee nyaxübne vuxha?

Asvare “xarabna” t`ub yugba qobkav`u eyhen:

– Həynəxüb!

K`aneqa qimooxhe, zas ts`a qixhas.

Asvar hambazaaşika hayk`anna davatbişeeqa. Maa`ad manbişe yugda otxhun-ilyoğan. Avts`ıyle qiyğa hambazaaşe b`lmeeqa əraq`iy k`yau gyoxhxhana`an, alyaqqiyn ts`a. Man Asvarık`le g`ecen. Mana yavaşra oza qixha əlhəə giyğalna. Doqqaze ing`usqa xivın cavanar qizaaxa, vukkiykan goruşmişevxhes. Asvarık`le gadebişdi sang`uni ghale paprıs g`acumee, hexvana. Gadebişik`le harayka eyhen:

- K`aneqa qimooxhe, zı əraq`iy ilyodğu vod. K`aneqa qimooxhe, zas ts`a qixhas.

Asvarın g`ışlıĝ.

Asvar k`alxozee işlemişxheni vaxtal, k`alxoz sadree mang`us q`i`dmiys g`arg hivu. Xivni qəsinbişə Asvarıke qiyghanan:

– Asvar, k`alxoz sadree vas q`i`dmiys nyaxübna g`argin hivu?

Asvare eyhen:

– G`arg va sa do ıxha. Çıqa kəra`ən saccu sa guvuyiy. G`elilcab mi`qəəşe opxhunna davariy.

Eyxhe..., Eyxhe...,

Sang`ve cuna ts`erriyna dix eskereeqa əlhəəva Asvarıs yugvalla haa`as vukkiykan. Alışsu ts`ediyn kostyumbı hayk`anna Asvarasqa, eyhen:

- Asvar, yizda gade eskereeqa əlhəəva hayin kostyumbı Allahni yəqqeeqa vas payıs heli. Üqqəni-qooni cigeeqa uftanda ale`e. Mançıs Asvare sark`ıl hicon de uvhu:
- Eyxhe..., eyxhe..., ç`alageeqa, işilqa, davarasika üqqəng`ə alya`as eyxhe.

Bark`vbı yizdi ögiylqayiy dağa`a.

Q`öni xalaoğlee Asvar gafıs, oxhanas-ilyoğas bulaxılqa ıkkekana. Xala oğleeşe ma`ad yugun, gyats`ıyn sufra açmışa`u otxhan-ilyoğa giviy`aranbı. Ats`ı Asvar kefika xaaqa ayk`anna. Mansa yiğıl Asvarıke gima adameeşe qiyghanan:

– Asvar, xalaoğleeşda hı`rmət k`ıxhxheba dişdiyhan, kuma ərşelqa ts`ıts`xha əəyiy?

Sark`ıl Asvare eyhen:

– Vodıy otxhun-ilyodğıy sufral, g`eceyiy, amma kababın çurubı co otxhun, bark`vbı yizdi ögiylqayiy dağa`a.

Allahcar vas kumag ixhena.

Asvarna guhar Həsən 1k`ıyk`ırna. Asvar ç`ırna g`aces bolnits`eeqa hayk`anna.

- Həsən, doxture vak`le hicone oxhneva eyhe – Asvare qidğhın ha`an:
- Doxture zak`le yugunçile-yugun oxne vod eyhe. Yugda ixhesın vod eyhe: g`aymıñni niknen aq`va, çorpayn çuru, ittul alikkau karayağ, har miç`eeb sa stakan ts`e`na nyak, tutun noç`. Asvare yugda k`ırı alixhxhıyle qiyğa, sak`ı eyhen:
- Yızda gıranna guhar, Həsən. Man ğu alyadqiyn karbı sağni zas huvee haled yugda ixhes. Qek`ani vas manbı huvuyke hico xayirne vodun. Allahcar vas kumag ixhena. Manbıd uvhu, Asvar qiğeç`u ayk`anna.

Nafas idyatk`ın qik`as deş.

Asvar bolnits`eençe qöö ıxha. Yəqqə mang`uke sang`ve nençene qööva qidghın ha`an. Asvare eyhen bolnits`eençe.

- Hicone doxture vak`le ivhu, quvarkınane?
- Doxture zak`le ivhoyn:
- Asvar emiy, qiməyq`ən. Nafas əlhəsmee ğu qik`as deş. Zınar çilalla şadra xaaqa əlhəə vorna.

Neni k`alxozeençen vorna?

Asvar k`alxozee işlemiş dexhe va k`alxoz sadree polis idareeqa şikayat haa`a. Mani vaxtal Zakatalayni şaharna uçastkovıy polis ermeniy Anduk`niy vorna. Sa yiğil mang`ve Asvar şaharee aqqı eyhen:

– Hicon yiğın do?

– Asvar.

– Hele zas ğuniy lezimra. Neni k`alxozeençene?

Asvare eyhen:

– Mik`it`anni k`alxozeençe.

– Asvar, Mik`it`anni deş ixhes – Mik`oyanni ixhes.

Asvare sak`ı cavab qelen:

– Q`öyid sa zibil vodun.

Anduk`uk`le in cavab g`ayxh 1, qəlıka, axtını sesekva eyhen:

- Hicon ğu alyadaqqə? Man ç`ek`ınbişik`le g`ayxhee, ğu Sibirılqa syurgun ha`as. Asvare sark`ıl cavab qelen:
- Sibirılqa deş, ıkkaxhee Nuxeeqa syurgun he`e.

Qibzır vobna.

Har sen k`alxozun k`alxozçeeşini emakgunuqa (işlemişxhaynu yiğbişin say) ilyaakı manbişis yoxxaran (brakovka) davarar bit`alniy ha`anbı.

Asvarık`le man g`ayixhı gıvxhu yıghıble kandır maşuk`eeqa, hayk`anna k`alxoz sadrıysqa. Sadrı Əbdurəhmane Asvarıke qidghın ha`an:

– Asvar, g`adarxhun həsilxha vor. Hicone inyaa vas ıkkın? Ğu ki, k`alxozee işlemiş eyxhi deş.

– De`iş, zaqa sa emakgun vodun. Mançılallad zas davarar gexhanbı uvhu, giyğalna maşuk`veençe sassanna kandırbı qığaa`a. Eyhen:

– Hayni kandırıka zı sa ts`e`, hayinçıka sa g`arg, hayinçıka sa vəq`ə, hayinçıka sa vudra, hayinçıka sa çepiç, hayinçıka sa urg, hayinçıkab sa gev avt`alas. Gırgıda yıghıble vooxhe. Maqa sabınbişe xilice əq`ənanbı hauyle qiyğa axıre sadree eyhen:

Mang`uni xatires simoot`a. Hivle mang`us sa total g`arg horacen.

Asvare g`arg xaaqa qivkeekana. Manisa yiğıl Asvar sadrı
Əbdurəhmanısqa qizaxxana. Sadree mana k`anyaqa qort`ul qiyghanan:

Qare Asvar, nyaqan hav`u vas hivuna g`arg?

Asvare cuni sayağıl əq`əna ha`u eyhen:

– Şu hivuyni g`argıqa sa g`el deşiy. Məhəlleeni calğaylqa qibzır vobna.

Nya`as ğu sadaq`a sa`a?

Asvarıke nya`as hidyaa`ava, sadaqa sa`ava qidghın ha`an. Asvaree mani sualıx inyaxüd cavab qıvu:

– Şok`le sadaq`a sa`uy vaxariyda g`imece. Har aaqını akkal vuklelqa qalesın ats`axhes eyxhi deş: sassanbişe xvaa g`ookka, mansanbişdi uşağaaşe g`eşeşsena, xhebıresınbişe cuvabbı eyhe..., hale sassa akkalib xoçeyn gozet ha`uy - eyhicad deş.

Tayebişin gyotxhuniy.

Mık`ana tsıvılna vaxt vuxha. Asvariı Nuray G`alaleeqa vüqqə vuxha. İt`umna mıt`s`niy aa`a. İnbı yəqqə mıt`s`ıke sapalanmişevxhes, hamıd ozırıy hat`a`asdimee Çardaxbişdi xivni ögee ok`ani tayebişeeqa eebaç`enbı.

Asvare Nurayk`le eyhen əhtiyatra ixhe, ina ok` vobna p`ap`rıs ts`its`ma`a. Hoo-hoo uvhu Nure sa k`inni vaxtale xalyvatta halyaqqı ts`a p`ap`rıs gyoxhohana`an. Papırıs ts`its`au g`at`umee bəç tayee dyugulya`an. Ok`ak it`iyq`anan ts`a.

Asvareyiy Nure g`ayşu pencagbı harakat ha`an taye k`yabqaa`as. İn g`ecen fermayni işçeeşik`le. Manbıb g`adaaxhvananbı taye k`yabq`aa`as. İnbı g`avcumee Asvariı Nuray hebaxanbı conı xivni suralqa. Qeh nab çardaxbı. Ts`a k`aneni tayebişilqad ilğeç`en. Asvariı Nuray yugba gyootanbı.

Asvare quş mətta`a eyhen:

– Ey levas, şu beynyavabıne, deşxe bəç`ərarne gyopxanna ok` g`alebçı yişdi qehna qabı. Hidoora şu ts`etta ok`an tayebı k`yadqe`e , qiyğa şas caaza hivle. Gyahapk`ınınbı biç`ilqa qabıyng`a in cuvabbı manbişdi k`ırıbişeeqa iyşaranbı.

Sark`ıl manbişdi sang`ve eyhen:

– Qotkuda vod eyhi ini beynyavabişe. Dora şı yişin tayebı k`yadqa`as əlhəəs.

Vixhar vodunbine?

Asvar çara idyavxu şahareeqa koçmişexhena. Ts`eppiyni xəmdə Asvare Abayke (xıdılını xhunaşseyke) qidghın ha`an:

– İçiy, Abay, vuşdi xaa vixhar vodunbine?

Abee eynen:

– Hayni şı alışşuni xaa vixharıd vodunbı, ç`inarıd vodunbı, hale şınarıd vodunbı.

Asvare eyhen:

– Bes mani çəpəlni karbişe zı idyoyxhane?

Abay siyk`alna (cavab qelen):

– Şi opxhun g`apt`inq`a, ğu oxhanas.

Asvare oodun gırgın karbı g`ayşu lyustruke gyuvatxınınbı. Duşak`ni avqa xilice vixhaaşına darmanıb k`yav`u, g`ilexhana.

Əhəə vor g`adarxhun...

Sa adamiy dukaneeqa üqqə ıxha. Yəqqə mana Asvarısqa qızaxxana.
Asvare mang`uke qiyghanan:

- Xalaoğliy, xayrısne, əlhəə vor g`adarxhun.
- Dukaneeqa yugun nisse qadına xabar vob. Nisseyke 2- kilo alişşes vorna üqqə. Asvare cuni sayağıl əqəna ha`a eyhen:
- Gare, bəç`ərne qixha, ilmeşşe nisse. Xaani q`əkkulna ğayriy g`aahas.

